

Cél

Célul tűztük ki a mitokondriális diszfunkció kialakulásának és prevenciójának vizsgálatát egér duktális epitél sejtekben.

Módszerek

CiklofilinD (CypD) gén kiütött (KO) valamint vad típusú (VT) egér hasnyálmirigy duktuszokat mikrodisszekcióval izoláltuk. A mitokondriális membránpotenciált ($\Delta\psi_m$) konfokális mikroszkópiával, a hasnyálmirigy duktális HCO_3^- szekréciót mikrofluorometriával vizsgáltuk.

Eredmények

Epesav (500 μM kenodezoxikólsav; CDC), vagy 100mM etanol+200 μM palmitát (PA) kezelés alatt a CypD KO egerekből izolált hasnyálmirigy duktuszokban szignifikánsan kisebb $\Delta\psi_m$ csökkenés volt megfigyelhető, mint a VT duktuszokban. Ez a mitokondrium permeabilitás tranzíciós pórus (MPTP) szerepére utal a gátló hatás kialakulásában. A CypD KO egerekben az epesav és alkohol+zsírsav kezelés hatására szignifikánsan kisebb volt a HCO_3^- szekréció gátlása is. Az MPTP gátlása ciklosporin A-val (CypA) a genetikai gátláshoz hasonló hatással bírt mind a $\Delta\psi_m$ csökkenésre, mind a HCO_3^- szekréció gátlásra.

Megbeszélés

Eredményeink alapján az MPTP kiemelt szerepet tölt be az epesav, vagy alkohol és zsírsavak okozta duktális károsodás kialakulásában az AP patogenezisében. Farmakológiai gátlása új terápiás célpont lehet az AP-ben kialakuló duktális funkció károsodás kivédésére.

Gaál Gabriella

A perifériára szorított Másik ábrázolása Tóth Krisztina *Pixel* című novellás kötetében

A kutatás homlokterében a *Pixel* című kötet alcímeként megadott –szövegtest- fogalom jelentésének kibontására kerül sor. Az elemzésben bemutatásra kerül, a test, illetve az, hogy hogyan határozza meg az azonosulási folyamatokat a látott külső testfelszín.

A kiválasztott novellák rávilágítanak arra, hogy a narrátor hogyan használja a médiában is használt előítéletességet hordozó kódolt nyelvet. A narrátor a kódolt nyelvvel az olvasóban lévő előítéleteket hozza a felszínre, de ezek az előítéletek a média által közölt szegénység és romákat ábrázoló képek alapján konstruálódnak meg. A képek elsőnek megkülönböztetik a rasszt, igazolják a másságukat, majd indokolják a szembenállás jogosságát. A történetek, ahogy a hírek tudósításai is igyekeznek a látszólagos korrektségre, de a sorok mögött, a nyelvi kategóriákkal rasszista és diszkriminatív koncepciók bújnak meg, amelyek a rejtett rasszizmust legitimálják.

Azoknak a társadalmi diskurzusoknak, amelyek a rasszizmust fenntartják és táplálják, jelentős részét a média generálja. A novellák rávilágítanak a mediatizált társadalom sajátosságaira, például arra, hogy az előítéletek, a sztereotípiák hogyan helyettesítik a romák valós képét annak média reprezentációjával. A média által sugallt kép ál-valóságot hoz létre, amely félelmeken és előítéleteken alapszik. Az ál-valóság reprezentációban a kisebbség tagjait deviáns magatartásmintákkal és bűnözői csoportokkal azonosítják.

Az elbeszélő képes túllépni a fekete-fehér színhatárokon és megrajzolja a „fehér oldalt” is. A narrátor így próbálja meg az előítéletekkel terhes fekete-fehér képek színhatárait kifordítani, és a partnerség

zónájába invitálni az olvasót, ahol a média által elültetett sztereotípiákat, félelmeket le kell győznie és a perifériáról be kell hívnia a Másikat.

Gombkötő Bence

A magyar nyelv lótarással kapcsolatos török jövevényszavai

Aligha találhatunk olyan szókészleti csoportot a magyar nyelvben, amely ne tartalmazna török eredetű jövevényszavakat. Az egyik ilyen csoportot az állattartáson belül a lótarással kapcsolatos terminológia képezi. Mint steppei lovasnomád gyökerekkel rendelkező nép a ló a közelmúltig meghatározó eleme volt a magyarságnak. Az előadásban bemutatásra kerülnek a lótarással kapcsolatos török eredetű jövevényszavak. A felhasznált források listáját követően, egy rövid történeti áttekintés következik, hogy hogyan váltunk lovas nemzetté és milyen hatást gyakorolt a kialakuló magyarság lóhasználatára elsősorban a szláv és török népelemek. Az előadás törzsét a jövevényszavak etimológiai vizsgálata képezi. A legfontosabb részcsoportok a lószínnevek, lószerszámok és a ló kor és nem szerinti elnevezései. A vizsgálat célja felmérni, hogy mekkora hatást gyakorolt a török a magyar terminológiára, mennyire volt ezekre az új kifejezésekre szükség és hogy kiderüljön melyik korban volt a legjelentősebb az érintkezés.

Gombos Brigitta

A Sulpicius-bankház nyomában: az ókor modern oligarchái?

A *Sulpicius-archívum* egy olyan 127 dokumentumot tartalmazó lelet-együttes, amely az egyik legfontosabb jogi és gazdasági forrás az első századi Római Birodalomról. Az archívum, vagy más néven a *Tabulae Pompeianae Sulpiciorum* legkorábbi dokumentuma Kr. u. 26-ban (vagy 29-ben) keletkezett, míg az utolsó 61-ben. A Sulpiciusok, akárcsak a legtöbb banki ügylettel foglalkozó család a korban, olyan felszabadított rabszolgák, akik generációkon keresztül építették ki üzleti hálózatukat. Székhelyük Puteoli, a korszak egyik meghatározó kereskedelmi-, illetve gazdasági szempontból is fontos kikötővárosa volt, ahol az első században igen nagy pénz- és áruforgalom ment végbe. Bankjuk nem csupán klasszikus pénzkölcsönzéssel és letéti elhelyezéssel foglalkozott, hanem számos más szolgáltatásokat is nyújtott: pénzáttalásokat bonyolított, árveréseken vett részt, illetve szervezett, kölcsönbérleti szerződéseket adott, stb.

A Sulpiciusok szerződéseinek több kérdést is felvetnek, amelyekkel előadásomban is foglalkozni szeretnék. Az első és legszembetűnőbb a megtalálási hely: ahogyan az elnevezés is mutatja, a leleteket az ókori Pompeji egyik kerületének házában találták meg 1959-ben, annak ellenére, hogy mind a százhuszonhét dokumentum Puteoli városához köthető. Az épület valószínűsíthetően a Sulpiciusok kezében volt, de a költözés pontos oka a mai napig ismeretlen, a kutatók csupán találgatnak.

Kutatásom második része a szerződések jogi helyzetével foglalkozik; több olyan szerződés is szerepel az archívumban, melyek a kamatfizetés folyamatánál nem teljesen egyértelműek. A szövegbéli pontatlanság véletlennek tekinthető, vagy a kor törvénykezését akarták kikerülni, és 12%-nál nagyobb kamatot akartak kivetni? Vagyis a Sulpiciusok uzsorások voltak? Vajon mi az oka annak,